

Com informar sobre les ITS

Guia de recomanacions per parlar de les infeccions de transmissió sexual en els mitjans de comunicació

Índex

Presentació	03
1. Per què es fa aquesta guia?	04
2. Què són les ITS? Informació i dades bàsiques	05
3. Recomanacions per a periodistes	07
4. Anàlisi de casos reals	09
5. Enllaços d'interès	11

Presentació

La guia "Com informar sobre les ITS" ha estat elaborada en el marc de l'Estratègia de Salut Sexual i Reproductiva (ESSIR), un espai en què participen diversos agents institucionals i comunitaris de la ciutat de Barcelona per impulsar la protecció, el respecte i la garantia dels drets sexuals i reproductius de la població.

1. Per què es fa aquesta guia?

A l'hora d'informar sobre qüestions que afecten la salut pública, sovint hi ha el perill de caure en l'alarmisme, l'estigmatització i la cerca de culpables. I el cas de les infeccions de transmissió sexual (ITS) no és una excepció. Quan el nombre de casos detectats creix, els titulars alerten del "rècord de contagis", de les "xifres històriques" o assenyalen certs col·lectius perquè tenen més incidència sense mostrar matisos i elements de context clau per interpretar les dades. Un llenguatge massa bèl·lic genera por i ens porta a buscar culpables, de manera que promou l'estigma.

El col·lectiu de periodistes actuen indirectament com a agents de salut, ja que, amb la seva tasca professional, contribueixen a difondre missatges que arriben massivament a la població i generen un impacte. Aquests missatges, però, es poden crear en positiu, explicant com s'ha avançat en prevenció, en consciència i en nivell de detecció de les ITS gràcies al treball de les entitats comunitàries al sistema públic sanitari.

2. Què són les ITS? Informació i dades bàsiques

Les ITS engloben un conjunt d'infeccions que es poden transmetre d'una persona infectada a una altra que no ho està per contacte físic durant les relacions sexuals.

La forma de transmissió més habitual són les relacions sexuals amb penetració (vaginals, anals o orogenitals), però també es poden transmetre per contacte sexual sense penetració, per intercanvi de fluids corporals o per contacte directe amb

àrees de la pell o les mucoses afectades per la infecció

Les principals són la clamídia, la gonocòccia, el limfogranuloma veneri, la infecció per VIH, la sífilis, l'herpes genital, el virus del papil·loma humà i la tricomonosi. L'hepatitis A, B i C, la sarna, les lladelles i la mpox (verola del mico), tot i no ser tècnicament ITS, també es poden transmetre durant les relacions sexuals.

Les ITS i el VIH a Barcelona

Segons l'informe "La salut a Barcelona 2024", a la ciutat s'observa un increment de la majoria de les ITS de declaració obligatòria per part del sistema sanitari, seguint la tendència creixent dels darrers anys. Tot i tractar-se d'un augment generalitzat a tota la població, la incidència en totes les infeccions és superior en homes, amb una part important dels casos corresponent a homes gays, bisexuals

o altres homes que tenen sexe amb homes (GBHSH).

Aquest increment es deu tant a la millora en la detecció com a un augment real de la incidència. D'una banda, la millora de les proves diagnòstiques i la sistematització dels cribratges (que inclouen persones asimptomàtiques) ha permès identificar un nombre més gran de casos. D'altra banda, els canvis en les

vivències de les sexualitats, com ara l'increment de les pràctiques sexuals sense preservatiu i l'ús més freqüent d'aplicacions de contactes, han contribuït a una transmissió més alta de les ITS.

En el cas del VIH, continua la davallada de la seva incidència a Barcelona el 2024, fet que reflecteix l'èxit de les estratègies de prevenció aplicades, com la teràpia antiretroviral com a prevenció (TASP) o la profilaxi preexposició (PrEP), que han demostrat ser eines clau per reduir la transmissió del virus. Tot i això, encara

hi ha reptes importants que cal abordar. Un percentatge significatiu de casos es diagnostiquen amb retard, la qual cosa dificulta l'accés precoç al tractament i augmenta la probabilitat de transmissió. A més, persisteixen elements que dificulten l'accés als serveis de detecció i seguiment, especialment en persones en situació de vulnerabilitat o amb menys accés als recursos sanitaris.

Cal reforçar l'accessibilitat dels programes de detecció i garantir un seguiment integral a totes les persones que ho requereixin, amb l'objectiu d'aconseguir una resposta més efectiva i equitativa davant del VIH a la ciutat.

Per tal d'informar correctament sobre les ITS, és important conèixer-les. I això vol dir conèixer els seus símptomes, com es diagnostiquen i quin tractament tenen. També cal tenir present el mapa d'equipaments disponibles i com avançar en la prevenció. La campanya "**Visca el sexe lliure (d'infeccions)**", impulsada per l'Ajuntament i l'ESSIR, va ser un pas en aquesta línia. Pots trobar-ne tota la informació al web barcelona.cat/its.

3. Recomanacions per a periodistes

Per informar sobre les ITS, es recomana el següent:

■ **Comunicar de forma responsable:** oferir únicament informació veraç, actualitzada i basada en l'evidència científica.

■ **Comunicar sense alarmisme:** informar amb objectivitat i evitant missatges que puguin generar interpretacions errònies o falses alarmes. Apostar pel llenguatge de l'autocura versus el llenguatge de la por.

■ **Evitar els missatges culpabilitzadors i moralistes cap a la gent jove:** no reproduir estereotips que presentin les persones joves com a desinformades, irresponsables, hipersexualitzades o imprudents en les seves pràctiques sexuals.

■ **Evitar els missatges culpabilitzadors i moralistes també cap al col·lectiu LGTBI+:** defugir l'associació automàtica entre ITS i homes gais i no reforçar la idea que l'homosexualitat està vinculada al risc i a la promiscuïtat.

■ **Desmuntar l'estigma:** revisar el llenguatge perquè no es perpetui l'estigmatització de persones que pertanyen a determinats col·lectius. Explicar, amb un llenguatge clar i senzill, les vies de transmissió i els grups de risc sense assenyalar ni estigmatitzar.

■ **Evitar donar consells o emetre frases imperatives:** els missatges que puguin ser interpretats com allisonadors o imposicions pel que fa a la conducta individual poden generar rebuig.

■ **Evitar l'ús del llenguatge bèl·lic:** no utilitzar expressions com "es disparen els contagis" o "explosió d'infeccions de transmissió sexual".

■ **Evitar l'ús de termes erronis:** en lloc de "malalties de transmissió sexual" o "malalties venèries", s'hauria de parlar d'"infeccions de transmissió sexual (ITS)" i en lloc de "contagis", d'"increment de la incidència", que és l'expressió correcta.

■ **Emprar un llenguatge clar i senzill:**

cal intentar que tothom pugui comprendre les informacions fàcilment, ja que l'objectiu final és promoure que es prenguin decisions per gestionar millor la salut individual.

■ **Parlar del plaer:** prevenir les

ITS i, alhora, parlar d'unes relacions sexuals lliures i segures des del gaudi.

■ **Conscienciar sobre la prevenció de les ITS:** les informacions s'han de dirigir a conscienciar la població sobre una problemàtica que es pot prevenir, detectar i tractar adequadament. S'ha d'avançar en la cultura de la protecció i la reducció de riscos sense oblidar que el sexe és, en essència, una gran font de plaer.

de dirigir a conscienciar la població sobre una problemàtica que es pot prevenir, detectar i tractar adequadament. S'ha d'avançar en la cultura de la protecció i la reducció de riscos sense oblidar que el sexe és, en essència, una gran font de plaer.

■ **Tenir en compte la dimensió comunitària:** abordar tot allò relacionat amb les ITS des de la visió que la salut sexual pròpia és la de tothom. Tenir cura de la salut individual també implica tenir cura de la salut comunitària.

abordar tot allò relacionat amb les ITS des de la visió que la salut sexual pròpia és la de tothom. Tenir cura de la salut individual també implica tenir cura de la salut comunitària.

■ **Donar a conèixer els drets sexuals i reproductius:** els drets sexuals i reproductius ens doten de poder, individual i col·lectiu, per viure la nostra sexualitat i la nostra vida com cada persona decideix.

els drets sexuals i reproductius ens doten de poder, individual i col·lectiu, per viure la nostra sexualitat i la nostra vida com cada persona decideix.

4. Anàlisi de casos reals

A continuació es recullen alguns exemples de titulars o missatges publicats en premsa, amb una valoració breu i una proposta d'alternativa:

Original: "La gonorrea creix un 43% i la sífilis un 24,1% per la resistència al condó."

Problemes: Simplifica la causa, culpabilitza i el missatge és confús.

Reformulació: "L'increment de sífilis i gonorrea evidencia la necessitat de més prevenció."

Original: "'Amb la PrEP és sense condó'. La pastilla que ens ha salvat del VIH està omplint Espanya de sífilis."

Problemes: Missatge confús i article estigmatitzador, que culpabilitza erròniament un col·lectiu concret de persones.

Reformulació: "L'ús de la PrEP s'estén i obre nous reptes en la prevenció de les ITS."

Original: "Explosió d'infeccions de transmissió sexual: s'ha normalitzat sortir de festa i tenir sexe amb desconeguts."

Problemes: Alarmisme (amb ús de llenguatge bèl·lic), judici moral i culpabilització de conductes.

Reformulació: "L'alça de les ITS exigeix més prevenció i educació sexual."

Original: "La nova guia per frenar l'explosió d'infeccions de transmissió sexual: més cribratges i atenció especial als adolescents."

Problemes: alarmisme innecessari i s'apunta al col·lectiu d'adolescents com a grup problemàtic.

Reformulació: "La nova guia de salut sexual aposta pel cribratge i prioritza la prevenció en joves i adolescents."

Original: "Augmenten les ITS en joves: els adolescents són cada vegada 'més precoços' en les seves relacions sexuals."

Problemes: Judici i estigmatització de l'edat, i un enfocament moralista.

Reformulació: "Creixen les ITS en població jove: la clau de l'educació sexual i la prevenció."

Original: "L'epidèmia oculta d'infeccions sexuals en adolescents."

Problemes: To alarmista, metàfora epidèmica i la població adolescent com a focus de risc.

Reformulació: "Les ITS en adolescents: un repte que reclama més informació i detecció."

Original: "La pastilla blava que dispara les infeccions en la comunitat gai."

Problemes: Estigmatització clara d'un col·lectiu, llenguatge sensacionalista i associació negativa i errònia.

Reformulació: "Els avenços en prevenció del VIH conviuen amb els nous reptes d'altres ITS."

Original: "Els adolescents s'apunten al sexe sense preservatiu."

Problemes: To col·loquial i banalitzador, generalització i culpabilització implícita de les persones adolescents i absència d'un context de salut pública.

Reformulació: "Treballar amb la població adolescent l'ús del preservatiu millora la seva salut sexual."

Original: "Cada vegada més adolescents practiquen actes sexuals amb coit i sense preservatiu."

Problemes: Presentació alarmista d'una tendència sense context, generalització del comportament d'un col·lectiu, enfocament centrat en la conducta individual i absència d'un marc preventiu o educatiu.

Reformulació: "L'ús del preservatiu en adolescents continua sent un repte en prevenció sexual."

5. Enllaços d'interès

Per ampliar la informació sobre la prevenció, la detecció i el tractament de les ITS:

- Web sobre la prevenció de les ITS de l'Ajuntament de Barcelona: ***Prevenir, detectar i tractar les ITS.***
www.ajuntament.barcelona.cat
- Canal Salut de la Generalitat de Catalunya: ***Canal Salut***
www.canalsalut.gencat.cat
- ***Programa Sexus de l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD): ITS sex, ITS life.***
www.sexus.org
- Associació Stop: ***Preguntes freqüents.***
www.stopsida.org
- Associació Sida Studi: ***Sida Studi***
www.sidastudi.org
- Grup de Treball sobre Tractaments del VIH: ***GTT-VIH (VIH).***
www.gtt-vih.org

Per conèixer dades sobre les ITS:

- Informe de salut de Barcelona: ***"La salut a Barcelona 2024".***
www.aspb.cat
- Informe de salut i drets sexuals i reproductius de Barcelona: ***"Salut i drets sexuals i reproductius a Barcelona 2024".***
www.aspb.cat
- Informe de salut sobre VIH i sida a Barcelona: ***"Vigilància epidemiològica de la infecció pel VIH i la SIDA a Barcelona 2024".***
www.aspb.cat
- Informe anual VIH i SIDA a Catalunya: ***"Vigilància epidemiològica de les infeccions de transmissió sexual (ITS) a Catalunya: informe anual 2024".***
www.salutpublica.gencat.cat
- Informe del Centro Nacional de Epidemiología, Instituto de Salud Carlos III: ***"Vigilancia epidemiológica de las infecciones de transmisión sexual en España, 2024".***
www.cne.isciii.es

Per conèixer terminologia relacionada amb les ITS:

- ***“UNAIDS terminology guidelines” (2024).***

www.unaids.org

Per conèixer el sistema de malalties de declaració obligatòria (MDO):

- ***Sistema de malalties de declaració obligatòria.***

www.salutpublica.gencat.cat

Per prevenir i tractar les infeccions de transmissió sexual (ITS):

- ***Mapa d'equipaments de l'Ajuntament de Barcelona.***

www.ajuntament.barcelona.cat

Per ampliar informació sobre els drets sexuals i reproductius:

- ***L'Associació Drets Sexuals i Reproductius.***

www.lassociacio.org

- ***Campanya “Make it yours” del programa Sexus.***

www.sexus.org

Altres guies d'interès:

- El tractament de les persones LGTBI+ als mitjans audiovisuals: ***“Recomanacions sobre el tractament de les persones LGTBI+ als mitjans audiovisuals” (2024).***

www.cac.cat

Com informar sobre les ITS

Guia de recomanacions per parlar de les infeccions de transmissió sexual en els mitjans de comunicació
